BIULETYN
Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego

WARSZAWA CZERWIEC 1949 Nr. 6 (30)

Wydaje Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, W-wa, Smulikowskiego 6-8.

Do Oddziałów PTK w sprawie Sekcji Narciarskich.

Polski Związek Narciarski w porozumieniu z Zarządem Głównym Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego rozesłał do wszystkich Oddziałów PTK pismo w sprawie tworzenia w naszych Oddziałach Sekcji Narciarskich.

Zarząd Główny PTK usilnie popiera akcję tworzenia tych Sekcji w naszych Oddziałach, uważając, że wędrówki na nartach stanowią ważną pozycję w popularyzacji krajoznawstwa.

Z tych też względów Zarząd Główny PTK apeluje do Zarządów Oddziałów o żywe zajęcie się tym zagadnieniem i w miarę realizacji powiadomienie Zarządu Głównego o dokonanych osiągnięciach.

V. Prezes
(—) St. Lenartowicz

Sekretarz Gen.
(—) K. Staszewski

Wydział Społecznej Opieki nad Zabytkami Przeszłości.

W wyniku narad i przepracowań Komisji w sprawie opieki nad zabytkami przeszłości (Biuletyn PTK Nr 3 r. 1949) oraz na podstawie wniosku zebrania członków b. Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości w brzmieniu: „Zebrani na posiedzeniu w dniu 26 kwietnia 1949 r. byli członkowie Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości witają z najwyższym zadowoleniem inicjatywę zmierzającą ku reaktywowaniu Tow. Op. nad Zab. Przeszłości w ścisłej łączności z PTK w ramach Statutu tegoż". — Zarząd Główny PTK na posiedzeniu Prezydium w dniu 10 maja rb. uchwalił powołać Wydział Społecznej Opieki nad Zabytkami Przeszłości:

Równocześnie Zarząd Główny powołał Prezydium Wydziału w następującym składzie: inż. Jan Witkiewicz — przewodniczący, Docent Stanisław Herbst — v. przewodniczący, dr Stanisław Szymański — sekretarz.

Powołanie nowego Wydziału zatwierdzone zostało przez Zjazd Delegatów w Olsztynie w dniu 16 czerwca 1949 roku.

W planie pracy przewidziano odpowiednią rozbudowę Wydziału, powołanie przy Oddziałach Sekcji Opieki nad Zabytkami Przeszłości, powołanie delegatów PTK do sprawowania czynności opiekuńczych przy każdym zabytku przeszłości.

Odpowiednie instrukcje do Oddziałów wysłane zostaną w dniach najbliższych przez Zarząd Główny PTK.

Ministerstwo Kultury i Sztuki popierające akcje Wydziału wydało okólnik następującej treści:

Ministerstwo Kultury i Sztuki
Naczelna Dyrekcja
Muzeów i Ochrony Zabytków
L. dz. 6186/49
Warszawa, dn. 23 czerwca 1949 r.

Zarząd Główny Polskiego Tow. Krajoznawczego powołał w dn. 11 maja 1949 r., Wydział Społecznej Opieki nad Zabytkami Przeszłości. W związku z tym Ministerstwo Kultury i Sztuki prosi ob. Konserwatora o zainteresowanie się akcją w terenie, o współpracę z miejscowymi Zarządami Towarzystwa i nawiązanie w ten sposób bliższego kontaktu z czynnikiem społecznym, mogącym w wielu wypadkach ułatwić prace ob. Konserwatora.

Dyrektor
Głównego Urzędu Konserwatorskiego
Konserwator Generalny
(Prof. dr Jan Zachwatowicz)

Konferencja w Min. Komunikacji.

W dniu 15 lipca odbyła się w Warszawie konferencja zorganizowana przez Biuro Turystyki Min. Komunikacji w sprawie skoordynowania akcji wydawniczej, związanej z krajoznawstwem i turystyką. Udział w konferencji poza przedstawicielami Biura Turystycznego wzięli przedstawiciele instytucji krajoznawczo-turystycznych, instytucji wydawniczych, oraz zainteresowanych ministerstw.

Po zapoznaniu się z planami Biura Turystycznego w zakresie wydawniczym oraz planami wydawniczymi reprezentowanych na konferencji instytucji postanowiono, że w Biuletynie Biura Turystycznego Min. Kom. co kwartał publikowane będą zarówno zamierzenia wydawnicze zainteresowanych instytucyj, jak i wykazy ukazującej się na rynku literatury turystyczno-krajoznawczej. Umożliwi to do pewnego stopnia unikanie dublowania niektórych wydawnictw. Polskie Towarzystwo Krajoznawcze na konferencji reprezentował K. Staszewski.

Wczasy krajoznawcze.

Fundusz Wczasów Prac. Centr. Rady Zw. Zawod. w Polsce zorganizował w roku bieżącym krajoznawcze wczasy, dostępne dla wszystkich członków Zw. Zaw. za niewielką opłatą, dochodzącą do 2400 zł. za okres 14 dni (zarabiający poniżej 18.000 zł. mies. płacą jeszcze mniej).

W akcji tej bierze również udział Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, które postawiło Funduszowi Wczasów do dyspozycji swe schroniska w Olsztynie, Rucianach, Mikołajkach, Wilkasach k/Giżycka oraz na Przełęczy Przesieckiej w Karkonoszach.

Wczasy Krajoznawcze przewidziane są na trzech trasach:

1-sza na poj. Mazurskim: Olsztyn — Ruciane — Mikołajki — Giżycko. Uczestnicy zwiedzają Olsztyn w ciągu 36 godzin po czym jadą do dalszych miejscowości, gdzie bawią po 4 dni w każdej z nich, zwiedzając okolice. Odcinki między Rucianami — Mikołajkami — Giżyckiem wycieczki przejeżdżają statkami po jeziorach. Ponad to przewidziane są wycieczki statkami do Pisza, na Śniardwy i do Węgorzewa.

2-ga trasa biegnie w Karkonoszach przez Kotlinę Jeleniogórską: Szklarską Porębę — Przesiekę — Bierutowice. Uczestnicy z baz tych, gdzie zatrzymują się 4 — 5 dni robią wypady w góry i po Kotlinie.

3-cia trasa to tzw. „Wczasy Wysokogórskie". Uczestnicy tej formy wczasów przez tydzień bawią w Szklarskiej Porębie, lub Przesiece lub Bierutowicach, poznając Kotlinę Jeleniogórską a na następny tydzień wychodzą do schronisk górskich, skąd poznają pasmo Karkonoszy.

Oddział P. T. K. w Tarnowie.

W dniu 14 czerwca 1949 roku odbyło się w Tarnowie zebranie organizacyjne nowego Oddziału P. T. K. w Tarnowie.

Zebraniu przewodniczył dyr. Uruski, zaś zadania nowego Oddziału zreferował Czesław Lipiński. Obecni na zebraniu Przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej mgr. St. Wojciechowski i przedstawiciel Prezydenta Miasta ob. Tracz wyrazili zadowolenie z powodu powstania na terenie Tarnowa ważnej placówki kulturalnej, za którą uznają Oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Do Zarządu Oddziału weszli: Lipiński Czesław — prezes; mgr. Stanisław Wojciechowski — wiceprezes; Weryńska Kazimiera — sekretarz, Jan Schetz — skarbnik, członkowie Zarządu: Wicestarosta Michał Widawski, dr. Juliusz Balicki, Józef Bieszczad, Jan Cholewa. Komisja Rewizyjna: inż. Witold Studnicki, Marian Korasiewicz, Czesława Ciepła.

Adres nowego Oddziału: Tarnów, ul. Wałowa 12.

Śląski Okręgowy Zjazd Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej P. T. K. w Bielsku.

W dniach 6, 7, 8 maja odbył się w Bielsku Okręgowy Zjazd Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej P. T. K., zorganizowany przez Śląską Komisję w Zabrzu.

Na Zjazd przybyło 510 delegatów Kół Młodzieżowych, 30 opiekunów Kół oraz liczni goście.

Przewodnicząca Zjazdu dr. Irena Porębska powitała przedstawicieli władz szkolnych i miejskich, Prezesa Oddziału P. T. K. w [illegible]towicach, przedstawicieli prasy, Opiekunów Kół i delegacje młodzieżowe, oraz w serdecznych słowach podziękowała Dyrektorowi Gimnazjum Męskiego w Bielsku ob. Mandeckiemu za wydajną pomoc w zorganizowaniu Zjazdu. Wskazała równocześnie na nowe drogi krajoznawstwa.

Referat na temat: Turystyka w dzisiejszej rzeczywistości wygłosił okr. wizytator ob. Cichy.

Następny referat pt.: Cele i zadania Kół Krajoznawczych wygłosił dr. Lubartowicz, który w barwnych słowach odmalował również piękno polskiej ziemi, jej gór i wód, cytując w gwarze góralskiej całe rapsody.

O ochronie zabytków mówił dr Kluss. Po czym rozwinęła się ożywiona dyskusja, w której zabierali głos liczni delegaci młodzieży oraz opiekunowie.

Na zakończenie sesji wyróżnionym za pracę Kołom Krajoznawczym rozdano nagrody w postaci książek zakupionych z funduszów Kuratorium.

Po przerwie obiadowej mgr. Mertówna wywygłosiła referat pt.: Bielsko i jego okolica, wreszcie przedstawiciele poszczególnych Kół składali sprawozdania z działalności.

Wieczorem 6 maja odbyła się Wieczornica Krajoznawcza w wykonaniu Zespołów regionalnych, reprezentujących Koła Krajoznawcze

więtochłowic, Koźla, Opola, Brzezinki, Rybika, Paczkowa, Cieszyna, Kochłowic, Katoic, Mysłowic, Szopienic, Bielska.

Bardzo urozmaicony program Wieczornicy rzyjęty został przez uczestników Zjazdu niewykle serdecznie. W programie uwzględnio o tańce śląskie, występ chóru, deklamacje, auzykę, inscenizacje, a nawet krajoznawczy kecz.

Następnego dnia uczestnicy Zjazdu podzieeni na 6 grup zwiedzili obiekty przemysłowe Bielsku, oraz Stare Bielsko.

Zwiedzono też specjalnie urządzoną Wystawę prac Kół Krajoznawczych na Śląsku. Zanaczyć należy, że wystawę powyższą niezaeżnie od uczestników Zjazdu zwiedziła rówież młodzież ze szkół bielskich.

Na zakończenie Zjazdu odbyły się następujące wycieczki dalsze:

Do Cieszyna — 194 uczestników, na Baranią łórę — 65 uczestników, na Klimczok — 60 czestników, do Pszczyny — 32 uczestników.

Przebieg Zjazdu ujawnił dużą żywotność śląskich Kół Krajoznawczych, sprawną działalność Śląskiej Komisji Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej P. T. K. w Zabrzu, życzliwy stosunek miejscowych władz, w szczególności szkolnych do prac Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej.

urs PTK dla przewodników w Szczecinie.

W dniu 10 czerwca rozpoczął prace kilkudniowy kurs dla przewodników krajoznawzych po Szczecinie. Kurs został zorganizoway staraniem miejscowego Oddziału PTK związku z potrzebą obsłużenia coraz liczniej głaszających się wycieczek krajoznawczych.

PTK posiada w Szczecinie również obszerny gmach mieszczący schronisko turystycznowycieczkowe.

Oddział Łowicki P. T. K.

W dniu 30 kwietnia Prezes P. T. K. dr. Stanisław Leszczycki przybył do Łowicza i przeprowadził konferencję z Zarządem Oddziału P. T. K. w sprawach organizacyjno-programowych.

Oddział Łowicki P. T. K. przejmuje gmach pomisjonarski w Łowiczu, przeprowadzi odbudowę pomieszczenia, umieści w nim muzeum Ziemi Łowickiej, bibliotekę, biura P T. K.

Generalny konserwator przyrzekł na renowację gmachu odpowiednie kredyty.

Niezależnie od tych prac Zarząd Oddziału postanowił ożywić prace w zakresie programowym i organizacyjnym.

Nowy adres Oddziału: Powiatowy Zarząd Drogowy, Łowicz, ul. Stalina 4. Łowicki Oddział Pol. Tow. Krajoznawczego.

Rejonowy Zjazd Kół Krajoznawczych w Jarosławiu.

Z inicjatywy Okręgu Rzeszowskiego P. T. K. w dniu 24 kwietnia odbył się w Jarosławiu rejonowy Zjazd Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej P. T. K. przy udziale Związków Zawodowych.

Rozpoczęto Zjazd od poranku koncertowego, wypełnionego przez występ orkiestry Związków Zawodowych, tańce rytmiczne i regionalne w wykonaniu młodzieży kół krajoznawczych, po czym zwiedzono wystawę krajoznawczo-turystyczną, zorganizowaną przez miejscową młodzież.

W godzinach popołudniowych otwarto obrady zjazdowe przy udziale delegatów Okręgu P. T. K. i przedstawicieli Związków Zawodowych. W programie obrad uwzględniono referat pt. Idea krajoznawcza i czyn, przemówienia przedstawicieli instytucji społecznych, rozdanie dyplomów instruktorskich i przewodników. Zjazd uchwalił również rezolucję w obronie pokoju.

Uczestnicy Zjazdu zwiedzili osobliwości krajoznawcze Jarosławia, po czym wzięli udział w zabawie towarzyskiej.

W rejonowym Zjeździe wzięło udział 11 Kół Krajoznawczych, nauczycielstwo Jarosławia, delegaci Okręgowej Komisji Zw. Zawodowych, Powiatowej Rady Zw. Zaw., członkowie tych Związków, władze szkolne. Ogółem Zjazd **zgromadził 670 osób.**

Ta masowa impreza krajoznawcza spotkała się z żywym zainteresowaniem miejscowego społeczeństwa. W planie Okręgu P. T. K. i Okr. Komisji Zw. Zaw. przewidziano dalsze podobne Zjazdy rejonowe w województwie rzeszowskim.

Z Oddziału P. T. K. w Wałbrzychu.

W dniu 22 maja odbyło się w Wałbrzychu w lokalu własnym walne zgromadzenie Oddziału Wałbrzyskiego P. T. K.

Ze sprawozdania Zarządu Oddziału wynika, że w krótkim czasie Oddział przejął i uruchomił „Hotel Turystyczny" oraz Dom Turystyczny w Szczawnie. Trzeci budynek w Szczawnie „Ustronie" jest w trakcie przejmowania.

Oddział zainteresował się Wzgórzem Gedymina, ważnym punktem turystyczno-krajoznawczym w rejonie Szczawna i Wałbrzycha.

Na tym wzgórzu znajduje się opuszczone schronisko, skocznia narciarska, tor saneczkowy, wieża widokowa. Wzgórze jest celem codziennych licznych wycieczek i pod względem turystycznym winno być szybko zagospodarowane. Tą sprawą zajmie się Zarząd Oddziału w Wałbrzychu.

W najbliższym czasie Zarząd Oddziału przystąpi do kapitalnej odbudowy Hotelu Turystycznego w Wałbrzychu, przekazanego Pol. Tow. Krajoznawczemu.

Po udzieleniu ustępującemu Zarządowi absolutorium i wyrażeniu podziękowania za pozytywne wyniki prac, wybrano nowy Zarząd w składzie następującym: Prezes — ob. Januszewski, Wiceprezes — ob. Nowakowski, Sekretarz — ob. Zubalski, Skarbnik — ob. Drabeń, Gospodarz — ob. J. Kluss, Członkowie Zarządu — Burzyński, Bukojemski, Anna Setkowicz, Kwaśniewski, oraz kierownik Biura Władysław Skiba. Do Komisji Rewizyjnej weszli: ob. ob. Koziański, Rajca Stefan, Kwaśniewski, Ciasnocha.

W walnym zgromadzeniu Oddziału z ramienia Zarządu Głównego wzięli udział ob. ob. J. Kolodziejczyk, K. Staszewski i St. Lenartowicz.

Zlot młodzieży w Czersku.

Staraniem Warszawskiej Komisji Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej w dniu 26 maja zorganizowano zlot warszawskich Kół Krajoznawczych w Czersku i Górze Kalwarii. Na zlot przybyło z górą 500 uczestników. W programie przewidziano zwiedzenie ruin Zamku w Czersku, zwiedzenie Góry Kalwarii, popisy Kół, zabawy na wolnym powietrzu.

Wycieczki oprowadzał prezes Oddziału Warszawskiego inż. Kanclerz.

Impreza udała się znakomicie.

Powiatowy Zjazd Młodzieży w Myślenicach.

Staraniem Myślenickiego Oddziału PTK w dniu 15 maja zorganizowano w Myślenicach powiatowy zjazd Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej. Udział w zjeździe wzięli członkowie 8 Kół Krajoznawczych, przedstawiciele Krakowskiej Komisji Kół K. Mł. Szk. PTK, przedstawiciele władz miejskich, szkolnych, opiekunowie Kół, członkowie PTK, razem około 300 osób. Część Zjazdu wypełniły obrady, w czasie których uchwalono szereg wniosków w sprawach organizacyjnych. Ogłoszono również wyniki konkursu krajoznawczego, zorganizowanego przez Oddział PTK w Myślenicach. Piękna Wieczornica Krajoznawcza, wycieczka na „Zamczysko“, wyświetlenie filmu „Timur i jego drużyna“, loteria fantowa, kiosk z wydawnictwami PTK — oto dalsze imprezy zrealizowane w czasie Zjazdu. Zjazd pozostawił u uczestników bardzo miłe wrażenie.

Oddział Myślenicki PTK wydał ostatnio tzw. składankę fotograficzną, propagującą letnisko myślenickie. Składanka wielkości pocztówki zawiera 5 zdjęć fotograficznych i odpowiednią informację turystyczną.

Oddział PTK w Katowicach.

Na walnym zgromadzeniu członków Oddziału Katowickiego PTK w dniu 29 marca rb. wybrano Zarząd ddziału w nasteującym składzie: Prezes — dr Górnisiewicz, członkowie Zarządu: mgr Gajdzik, inż. Godecki, prof. Hutter, ob. Kiedroń, Kleszczyński, Sieńkowska, inż. Sieńkowski, mgr Soja, mgr Suboczowa. Do Komisji Rewizyjnej weszli: Baron, Gądkówna, Biernacki.

W planie pracy Zarząd przewidział następujące zagadnienia: urządzenie kursu przewodników krajoznawczych, urządzenie schroniska w terenie, organizację wycieczek, werbowanie członków.

Spis treści:

Prenumerata roczna 500 zł, półroczna 275 zł, kwartalna 150 zł. Zeszyt pojedynczy 60 zł.
Przedpłatę przyjmują urzędy pocztowe na konto czekowe P. K. O. Nr I-1401. Warszawa.

Redaguje Komitet. Wydawca: Polskie Towarzystwo Krajoznawcze.

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Smulikowskiego 6/8 III p.

Drukarnia Krakowska W. Grzelak i Sp. w Warszawie B-81049